

Kore'de Anarşist Yayınlar

Anarşist Yayınlar (23)

Meltem Çuhadar

08.04.2020

İçindekiler

Anarşist Yayıncılık

4

Anarşizmin farklı coğrafyalarındaki mücadele tarihini, anarşist yayıncılık deneyimleri ekseninde anlattığımız yazı dizimizin bu bölümünde Kore’de anarşist yayınlara yoğunlaşacağız. Kore, otoriter yönetimlerin ve işgallerin gölgesinde pek bilinmese de uzun bir süre boyunca iki milyon insanının barındığı bir göçmen kampındaki deneyimle, anarşist devrim deneyimlerinden birinin gerçekleştiği bir coğrafya oldu. Yayınları çoğunlukla Korelilere anarşizmin tanıtılması amacıyla çıkarılan bölgede, gazete/dergicilik çalışmaları toplumsal hareketin sesi olarak kurgulanmış ve sayıca az. Bu sebeple yazımız anarşist tarih ağırlıklı bir bölüm olacak.

Kore tarihi, en belirleyici unsurlarından biri olan iç savaş ve sonrasındaki otoriter yönetimlerin tarihi olarak bilirse de köklü bir anarşist geleneğe sahiptir. Aynı zamanda Peter Marshall’ın ifadesiyle “Çin ve Japonya’daki gibi, Kore’de de özellikle Taoist görüşlerden etkilenen antik bir özgürlükçü gelenek bulunmaktadır.” Genellikle bu yazı dizisinde anarşizmin modern dönemdeki ideolojik karakterine yoğunlaşan bir anlatım gerçekleştiresek de bazı örneklerde bunun dışında kalan kısmı yorumlamak da faydalıdır. Çin örneğinde bu durum anarşistler arasındaki tartışmalara yol açarken Kore örneğinde ise işgal öncesi sosyal ve politik gerçeklikler toplumsal hareketlerin örgütlenip kök salmasının zeminini hazırlıyor.

Kore’de modern anlamıyla anarşizm, Japon yönetimi (1910-1945) altında Kore’de sürdürülen Kore bağımsızlık hareketine dayanır. Japonya İmparatorluğu’nun 1910’da Kore’yi işgal etmesi halkın büyük tepkilerine yol açmış ve özgürlük hareketinin filizlenmesini sağlamıştı. Daha öncesinde bağımsız çiftçiler tarafından ekilip biçilen ve denetimin sınırlı olduğu bir ekonomiye sahip Koreli halk için merkezi devlet otoritesi daha baştan büyük bir tehditti. Buna bir de başka bir devletin işgali eklenince halk doğal olarak tepkisini bir kurtuluş hareketiyle dışa vurdu. Özellikle radikal militanlarının anarşist olduğu bir hareket neredeyse 10 yıl boyunca şiddetli mücadelelerin gerçekleştiği bir deneyim üretti. 1 Mart Hareketi adı verilen hareket tarafından örgütlenen ve ardından 7.500 kişinin katledildiği 1919 bağımsızlık mücadelesi gününden sonraki bağımsızlık hareketi içerisinde anarşizmin etkisi, hiç bitmeyecek bir tarihsel döneme evrildi.

Katliamın ardından, çok sayıda Koreli Mançurya’ya göç ederek orada bağımsız topluluklar oluşturdu. Göçmen kampı da denilebilecek bu yerlerde “Mançurya’daki Kore Halk Derneği” adında anarşist bir dernek faaliyet göstermeye başladı. 1929 ve 1931 yılları arasında Kore dışında yaşayan 2 milyon Koreli göçmenin paylaşma ve dayanışma ilişkileri çerçevesinde yaşadığı özgür bölgede örgütlenen bu dernek, etkisini Kore’de de hissettiriyordu. İşçi kooperatifleri ve demokratik okullar kuruldu. Bölgesel konseyler oluşturularak halkın karar alma süreçlerine katılımı sağlanmaya çalışılıyordu. Anarşist komünist bir ekonomi benimsenerek para ortadan kaldırıldı.

Kore’de ardı ardına bağımsızlık bildirimlerinin yayınlandığı ve hareketin radikallüğünden bir şey kaybetmediği 1920’li yıllar Çinli anarşistlerin de bölgedeki etkilerinin yoğun olduğu bir dönemdi. 20 Ocak 1930’da anarşist Kim Chwa-chin, bir pirinç fabrikasında onarım çalışmaları yaparken İmparatorluk ajanları tarafından katledildi. Ertesi yıl başka bir anarşist olan Kim Jong-jin’in de bir suikastle katledilmesinden sonra Mançurya ve Kore’deki anarşist hareket büyük bir baskıya maruz kaldı.

Kore’de anarşist tarihte iz bırakan iki isim olan Park Yeol ve Fumiko Kaneko’dan da bahsetmek gerek. Birisi soylu bir aileden gelen bu iki anarşist, gençlik hareketi içerisinde aktif gruplarla faaliyetler yürütüyordu. Kaneko, Futei-sha adlı yayınıyla imparatorluğa karşı mücadelenin propagandasını yapıyordu. 1923 yılında gerçekleşen Büyük Kantō Depremi, bir isyandan korkan devlet görevlilerini harekete geçirmişti. Hızlı bir şekilde bağımsızlık hareketinden pek çok anarşisti tutuklayan devlet, çeşitli uydurma suçlarla onları yargıladı. Yeol ve Fumiko da imparatora yönelik bir suikast girişimiyle suçlanıyordu. Niyetlerini iktidarların karşısında da çekinmeden söylediler ve idama mahkum edildiler. Yeol ve Kaneko’nun cezaları daha sonra ömür boyu hapse çevrildi. Bu davanın duruşmasında mahkeme kararını yırttılar, imparatorun iktidarını tanımadıklarını söylediler.

Anarşist Yayıncılık

Kore’de anarşist yayıncılık, tıpkı mücadele geleneğinde olduğu gibi öncelikle belli bir oranda işgalcilere karşı direniş hareketinin bir parçası olarak gelişti. Koreli anarşistlerin çıkardığı ve direniş hareketinin sesi olduğu için kapatılan Adalet Gazetesi’ni yeniden canlandırma isteğinin bir sonucu olarak “Talhwan” doğdu. Fetih anlamına gelen derginin ismi Kropotkin’in “Ekmeğin Fethi” adlı yapıtından ilhamla seçilmişti. İlk sayısı 1928 yılının Haziran ayında Shanghai’da yayımlandı. Toplamda yedi sayı yayınlanan derginin ilk sayısına bugün de erişmek mümkün. Sonrasındaki yayın seyrine ilişkin ise tartışmalar mevcut.

Bilindiği kadarıyla Talhwan’ın ilk sayısında, Kore Anarşist Komünist Federasyonu ismindeki “komünist” sıfatı kaldırıldı. Kore’de anarşizmin tarihine ilişkin “Kore’de Anarşizm: Bağımsızlık, Çok Ulusluluk ve Ulusal Kalkınma Sorunu” başlıklı önemli çalışmanın yazarı Dongyoun Hwang’a göre bu durum o sıralarda Koreli anarşistler ve sosyalistler arasındaki çatışmaların artmasıyla doğru orantılı olarak değerlendirilebilir.

Yayımlanan ilk sayısında Talhwan “Kapitalizmin Her Biçimini Yok Edelim” başlığıyla okuyucusunu selamlıyordu. İlk sayı yalnızca Kore’de anarşizmin tarihi için değil, Kore mücadelesi için de dikkate değer bir sayıydı. Kropotkin’in “Gençliğe Çağrı” metni ve anarko-sendikalizme dair iki yazının Korece çevirisi yer alıyordu. Son sayfalarında ise Koreli anarşistlerin eylem ve etkinlikleri İngilizce olarak dünyaya tanıtılıyordu.

Talhwan’ın yanı sıra 1920’lerin başında Shanghai’da “Mücadeleden Haberler” (Tubo) adında bir yayın daha çıkıyordu. Doğrudan eylem ve toplumsal devrim yoluyla ezilenlerin kurtuluşunu amaçlıyordu. İlk sayısının kapağında “İktidar hırsına boyun eğmek günahların en büyüğüdür!” yazıyordu.

Günümüzde de faaliyetlerini sürdüren federasyon bünyesinde yayıncılık ve örgütlenme çalışmaları devam etmektedir.

Anarşist Kütüphane

Meltem Çuhadar
Kore'de Anarşist Yayınlar
Anarşist Yayınlar (23)
08.04.2020

Bu yazı Meydan Gazetesi'nin 52. sayısında yayınlanmıştır.

tr.anarchistlibraries.net